

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Rökklukt i villa.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Hasse Wikberg, räddningstjänsten.

OBJEKTET

Enplansvilla i trä, uppförd på 1960-talet och tillbyggd på 1970-talet. I villan fanns två stycken brandvarnare samt två stycken rökdetektorer tillhörande ett kombinationslarm, brand/inbrott. En rökdetektor och en brandvarnare var placerade i entréhallen och likadant i korridor utanför sovrum. Släckutrustning 6 kg pulver ABE fanns också centralt placerad. Huset bebos av ett par som är nyblivna pensionärer.

HÄNDELSEN

Klockan är strax efter 03.00 på morgonen. Mannen vaknar och står upp för att gå på toaletten. När han kommer ut ur sovrummet känner han omedelbart en stickande brandlukt. Mot bordslampan, som är tänd som ledljus på natten, ser han också en rökdimma. Frun, som också vaknat, kommer upp och de båda hjälps åt för att söka efter orsak. Efter en stunds letande ringer de kl 03.14, SOS och redogör för situationen, varpå räddningschefen begär utlarmning av släckstyrkan från station X. Styrkan larmas ut 03.22 och anländer till fastigheten kl 03.31. Efter några minuters sökande hittas orsaken. I sophinken under diskbänken pågår brand/värmeutveckling. Hinken lämpas ut och villan vädras genom fönster och dörrar.

UNDERSÖKNINGEN

Paret hade nyligen inköpt nya bänkskivor i ek, till sitt kök. Från tillverkaren hade man samtidigt fått med en literflaska kokt linolja, för efterbehandling av skivorna. Kvinnan berättade att hon morgonen före branden, oljat i bänkskivorna med en trasa och därefter torkat av med pappershanddukar. Hon hade väl slängt dessa i sophinken, berättade hon. Egentligen visste hon att detta inte var klokt, men kunde inte förklara varför hon inte tänkt sig för. På linoljeflaskans vita etikett finns varningstext med svart tryck. Medföljande bruksanvisning innehåller också varningstext. Varken brandvarnare eller kombilarmets rökdetektorer utlöste larm. Vid undersökningen kunde konstateras att kombilarmet vid tillfället ej varit driftsatt. Rökutvecklingen var ej heller ännu tillräcklig för att brandvarnare skulle utlösa larm. Larminstallatören hade placerat en rökdetektor till kombilarmet längst in i ett hörn och den andra kloss till en vägg.

SLUTSATS

Brandtillbudet upptäcktes 17,5 timmar efter att trasa/papper innehållande kokt linolja kastats i sophinken. Oxidationsprocessen i oljan utvecklar värme. När värmen innesluts i trasa/papper bland övriga sopor, och inte i tillräcklig omfattning kan avgå till omgivningsluften, ackumuleras värmen till så hög nivå att antändning sker. Rökdetektorernas placering hade förmodligen, om larmet varit aktiverat, medfört onödigt sen detektering vid ev brand.

ERFARENHETER OCH FÖRSLAG

Olika vegetabiliska oljor såsom linolja är produkter som återkommit och används allt mer av gemene man. Vi kan också notera att bränder och tillbud med självantändnings fenomenet blivit vanligare. Varningen måste bli tydligare! Många har nog hört talas om självantändningsrisken men tänker sig inte för. Varningen måste då vara så tydlig så att den inte kan missas! Större krav borde kanske ställas på larminstallatörens kunskaper om bl a detektorplacering och rökspridning. Kanske behövs någon form at behörighet för

larminstallationer även av den här typen.